

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 290/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej JUDr. Martinom Kákošom, advokátom, Bernolákova 1546/32, Topoľčany, proti uzneseniam Krajského súdu v Nitre č. k. 2 Ntc 16/2020 z 3. septembra 2020 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 40 ods. 1 a ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020.
2. **O d k l a d á** vykonateľnosť uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020.
3. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 30. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 40 ods. 1 a ods. 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu nálehom vysloviť porušenie jej označených práv napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, označené rozhodnutia zrušiť a vrátiť vec sťažovateľky jednému

zo všeobecných súdov na ďalšie konanie a priznať jej tiež náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľka ústavnému súdu zároveň navrhuje, aby odložil vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, a to uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 Ntc 16/2020 z 3. septembra 2020 rozhodol v zmysle § 22 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o európskom zatýkacom rozkaze“) o vykonaní troch špecifikovaných Európskych zatýkacích rozkazov, vydaných na sťažovateľku Štátnou prokuratúrou na súde v Treviso, na výkon spojených súbežných trestov odňatia slobody vo výmere troch rokov a deviatich mesiacov a súčasne v zmysle § 16 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze zobral sťažovateľku do vydávacej väzby. O sťažnosti, ktorú sťažovateľka proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podala, rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020, ktorým ju ako nedôvodnú zamietol.

3. Prvý z európskych zatýkacích rozkazov z 11. februára 2020 sp. zn. N. 47/2016 SIEP (označený ako MAE č. 1) je založený na vykonateľnom rozsudku súdu v Treviso z 19. februára 2014, sp. zn. 342/14 R.G. pre trestný čin únosu a zadržovania maloletého v zahraničí podľa čl. 574 Trestného zákona Talianskej republiky. Ďalší európsky zatýkací rozkaz z 11. februára 2020 sp. zn. N. 47/2016 SIEP (označený ako MAE č. 2) je založený na vykonateľnom rozsudku súdu v Treviso z 15. júla 2015, sp. zn. 1289/2015 R. G. pre trestný čin únosu a zadržovania maloletého v zahraničí podľa čl. 574 a 99 (opätovné spáchanie trestného činu) Trestného zákona Talianskej republiky. Napokon posledný z európskych zatýkacích rozkazov z 11. februára 2020 sp. zn. N. 47/2016 SIEP (označený ako MAE č. 3) je založený na vykonateľnom rozsudku súdu v Treviso z 29. septembra 2010 v spojení s rozsudkom Odvolacieho súdu v Benátkach z 10. júla 2015, sp. zn. 1043/2010 R.G. pre trestný čin únosu a zadržovania maloletého v zahraničí podľa čl. 574 Trestného zákona Talianskej republiky a ublíženia na zdraví podľa čl. 582 Trestného zákona Talianskej republiky.

4. Sťažovateľka v úvode ústavnej sťažnosti popisuje skutkové pozadie svojej právnej veci a uvádza, že je matkou maloletého dieťaťa, ktorého otcom je občan Talianskej republiky. Podľa vlastného vyjadrenia podala v minulosti na otca dieťaťa trestné oznámenie pre fyzické napadnutie a vydieranie, keď následne spolu s dieťaťom opustila Taliansku republiku a odcestovala na Slovensko, podľa vyjadrenia sťažovateľky s vedomím otca maloletého dieťaťa. Naposledy, pokiaľ ide o otázku starostlivosti o maloleté dieťa sťažovateľky, bol Okresným súdom Topoľčany právoplatným uznesením z 20. septembra 2018 zamietnutý návrh otca maloletého dieťaťa na výkon rozhodnutia na odňatie maloletého dieťaťa od matky a jeho odovzdanie do Talianskej republiky s odôvodnením, že exekučný titul (uznesenie o schválení zmiernosti medzi sťažovateľkou a otcom dieťaťa, ktorým bol nariadený návrat maloletého dieťaťa na územie Talianskej republiky) je síce vykonateľný, avšak vzhľadom na skutočnosť, že rozhodovanie o predmetnom návrhu trvalo osem rokov, musel všeobecný súd prihliadať na záujem dieťaťa, ktoré bolo preukázateľne so svojím otcom v krátkodobom kontakte naposledy v roku 2010, pričom maloleté dieťa má na území Slovenskej republiky vytvorené silné rodinné a sociálne väzby, nerozumie talianskemu jazyku,

nepozná prostredie, do ktorého by malo byť odovzdané, a návrat do Talianskej republiky nie je preto v jeho záujme.

5. Sťažovateľka argumentuje, že uznesenie krajského súdu, ktorým tento rozhodol o vykonaní všetkých troch zatýkacích rozkazov, napadla sťažnosťou, v ktorej namietala, že jej ani jeden z rozsudkov, ktoré sa stali podkladom na vydanie týchto zatýkacích rozkazov, nebol doručený, že sa nezúčastnila im predchádzajúcich trestných konaní, nebola žiadnym spôsobom predvolaná a ani upovedomená o termínoch ich konania, že v prípade, ak jej bol v uvedených konaniach ustanovený obhajca, najskôr mala mať právo na slobodný výber obhajcu.

6. Sťažovateľka je toho názoru, že krajský súd a ani najvyšší súd v konaní o návrhu na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu vôbec nereflektovali na nesplnenie základných obligatórných náležitostí európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 5 ods. 5 písm. d) zákona o európskom zatýkacom rozkaze, podľa ktorého tento musí obsahovať opis skutkových okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný, vrátane času, miesta a miery účasti vyžadanej osoby na trestnom čine. V dôsledku uvedeného boli skutky uvedené v európskych zatýkacích rozkazoch podľa sťažovateľky všeobecnými súdmi nesprávne právne posúdené s ohľadom na dôvody obligatórneho odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 23 ods. 1 písm. d) a e) zákona o európskom zatýkacom rozkaze. V nadväznosti na to prezentuje sťažovateľka v ústavnej sťažnosti podrobnú argumentáciu, o ktorú opiera svoje tvrdenie o nedostatku presnej špecifikácie času skutkov, ako aj tvrdenie, že bola duplicitne stíhaná a odsúdená za ten istý skutok únosu a zadržovania maloletého v zahraničí, a tiež tvrdenie o nedostatku obojstrannej trestnosti skutku. Podľa vyjadrenia sťažovateľky navyše najvyšší súd posúdil jej námietku premlčania výkonu uloženého trestu arbitrárne, keď konštatoval, že vydaním príkazu z 18. septembra 2018 na spojenie jednotlivých súbežných trestov do jedného trestu došlo v zmysle slovenského právneho poriadku k prerušeniu premlčacej doby a začatiu plynutia novej premlčacej doby, ktorá skončí 18. septembra 2023. Sťažovateľka je totiž toho názoru, že uvedený príkaz bol vydaný Úradom verejného prokurátora pri súde v Treviso, a teda nebol vydaný súdom tak, ako to explicitne vyžaduje § 90 ods. 4 písm. a) Trestného zákona, úkon prokurátora tak nemožno považovať za úkon súdu, ktorým by došlo k prerušeniu premlčacej doby. Uvedený postup považuje sťažovateľka za porušenie čl. 50 ods. 4 ústavy a čl. 40 ods. 1 listiny, v zmysle ktorých len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

7. Sťažovateľka v závere svojej ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že ako občan Slovenskej republiky bola na základe oboch rozhodnutí všeobecných súdov vydaná na výkon spojeného súbežného trestu vo výmere troch rokov a deviatich mesiacov do cudzieho štátu na podklade rozhodnutia o treste, ktoré nebolo vydané súdom, a to za skutky, ktoré neboli v jednotlivých rozhodnutiach dostatočne presne špecifikované, v dôsledku čoho možno dospieť k záveru, že ide o opakované odsúdenie za totožný skutok, ktorý nespĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Takýto postup všeobecných súdov nasvedčuje podľa názoru sťažovateľky svojvôli pri výklade a aplikácii zákona o európskom zatýkacom rozkaze, kde sa konajúce súdy natoľko odchýlili od znenia príslušných ustanovení citovaného zákona, že tým

popreli ich účel a význam. V označenom postupe všeobecných súdov vidí sťažovateľka porušenie všetkých svojich namietaných práv.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a ods. 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd zistil, že v rozsahu sťažovateľkou namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 a 5 ústavy a podľa čl. 40 ods. 1 a ods. 5 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020 sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, a preto ústavnú sťažnosť v uvedenom rozsahu prijal na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

10. V ďalšom konaní bude ústavný súd skúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľky o porušení všetkých jej označených práv v rámci konania o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu.

11. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

12. Sťažovateľka s odkazom na ustanovenia § 129 zákona o ústavnom súde navrhla ústavnému súdu odložiť vykonateľnosť právoplatného rozhodnutia – uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020, kde na tomto mieste argumentovala, že právnymi následkami oboch rozhodnutí všeobecných súdov jej hrozí najzávažnejšia ujma, a to strata osobnej slobody a vydanie do cudziny na účel výkonu trestov, ktorých uloženie predstavuje zásah do jej práv, pričom tento zásah už nebude možné nijako zhojiť. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. Ústavný súd konštatuje, že v sťažovateľkinej veci je v záujme efektívnej ochrany jej práv potrebné odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho

súdu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyhovel a rozhodol v zmysle ustanovenia § 129 zákona o ústavnom súde o odložení vykonateľnosti uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 23/2020 z 5. októbra 2020, pričom zdôrazňuje, že vzhľadom na mimoriadne okolnosti tohto prípadu nie je toto rozhodnutie v rozpore s verejným záujmom, naopak, je nevyhnutné z hľadiska dôslednej a efektívnej ochrany práv sťažovateľky. Odklad vykonateľnosti znamená, že do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej nemožno odovzdanie sťažovateľky do Talianskej republiky (§ 22 ods. 9 zákona o európskom zatýkacom rozkaze) zrealizovať a sťažovateľku nemožno vziať ani do vydávacej väzby. Podľa § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení. Podľa § 131 ods. 2 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti môže ústavný súd zrušiť aj bez návrhu, ak sa v priebehu konania ukáže, že pominuli dôvody, pre ktoré sa nariadilo, alebo sa ukáže, že tieto dôvody vôbec neboli dané.

13. Pokiaľ ide o časť námietok obsiahnutých v ústavnej sťažnosti sťažovateľky smerujúcich proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 Ntc 16/2020 z 3. septembra 2020, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového uznesenia krajského súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľka disponovala možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení krajského súdu v prvostupňovom rozhodovaní prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využila, pričom ochranu všetkým jej označeným právam bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľky uplatnené proti označenému rozhodnutiu krajského súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu